

Project EVENING

Thomas van Huizen, Universiteit Utrecht

SterkVVE 7/12/2022

EVENING

Project EVENING

“Effectstudie Voorschoolse Educatie: een natuurlijk experiment in Nederlandse gemeenten”

Onderdeel van algeheel monitorings- en beleidsevaluatieprogramma naar het (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid (NRO / ministerie van OCW)

Structureel € 170 miljoen extra per jaar voor voorschoolse educatie:

- Maatregel 2020 (1/8): van 10 naar 16 uur per week (960 uur)
 - Maatregel 2022: urennorm voor pedagogisch beleidsmedewerker
- EVENING (2019-2024) evalueert beide maatregelen

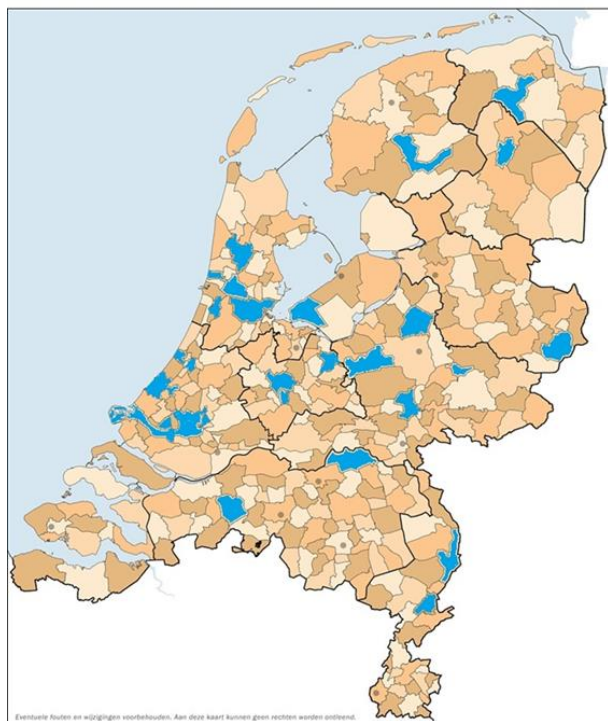
Ook: wat is de invloed van de startleeftijd?

Centrale vragen: Wat zijn de effecten op de kwaliteit van het aanbod? Hebben doelgroepkinderen baat bij deze maatregelen?

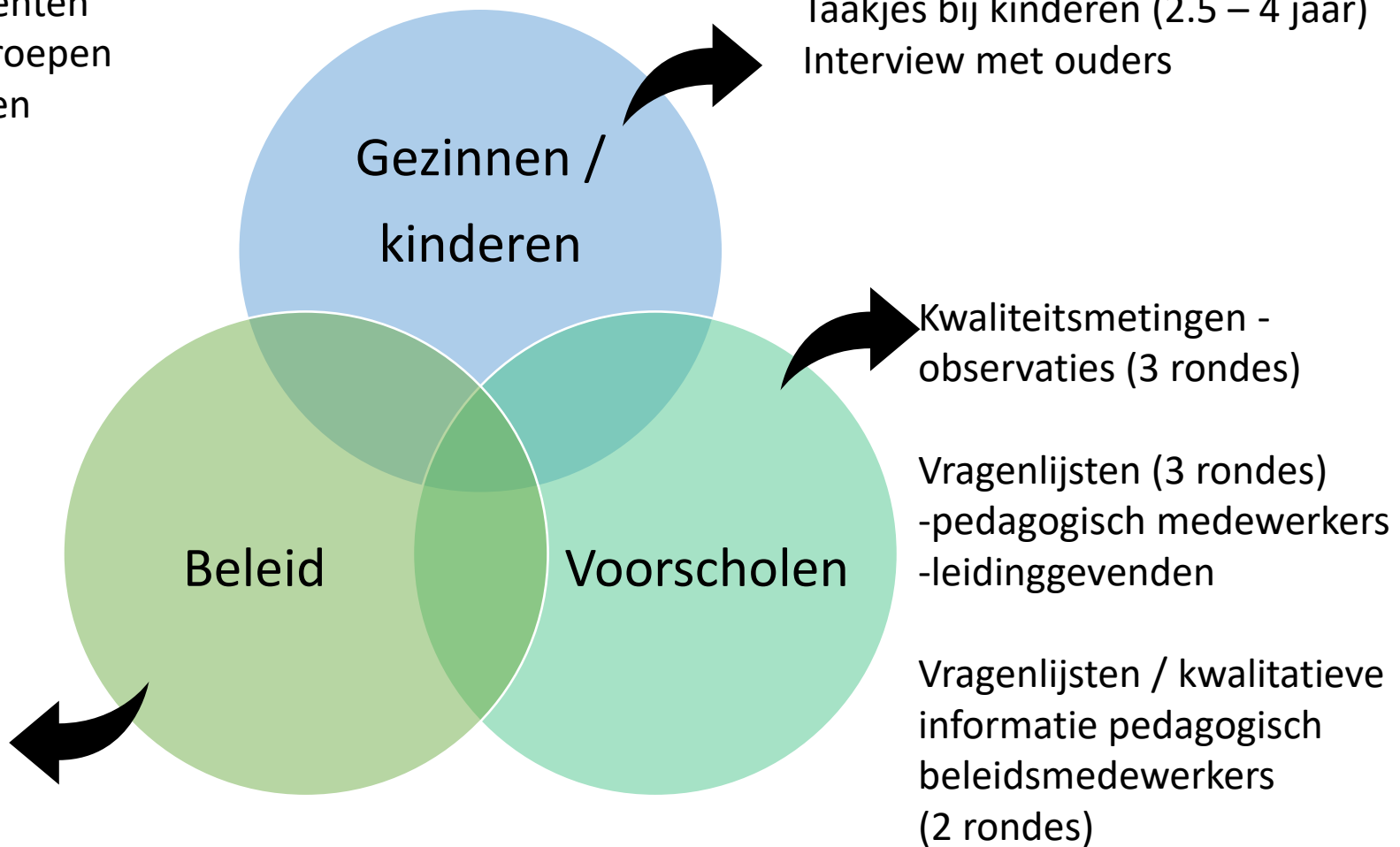
Multidisciplinair team (UU):

Paul Leseman, Ora Oudgenoeg-Paz, Ryanne Francot, Vaso Toliopoulou, Sanne Appels, Janneke Plantenga

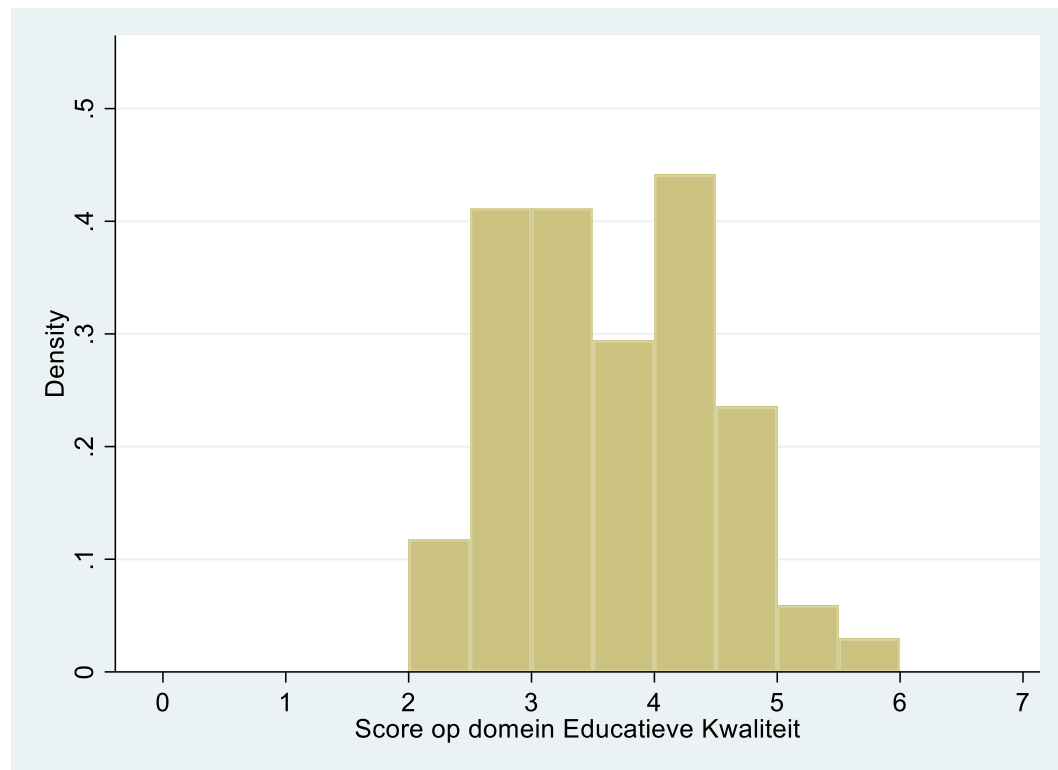
EVENING: data (2020-2023)

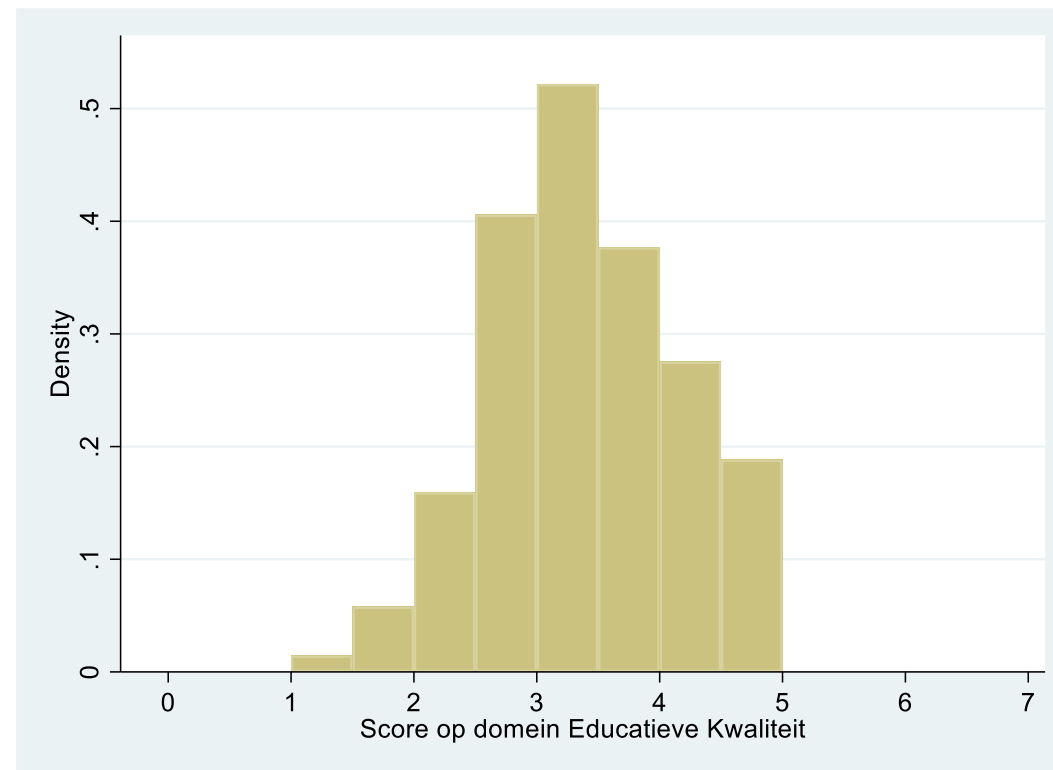
27 gemeenten
200 VE groepen
... kinderen

Educatieve kwaliteit (CLASS)

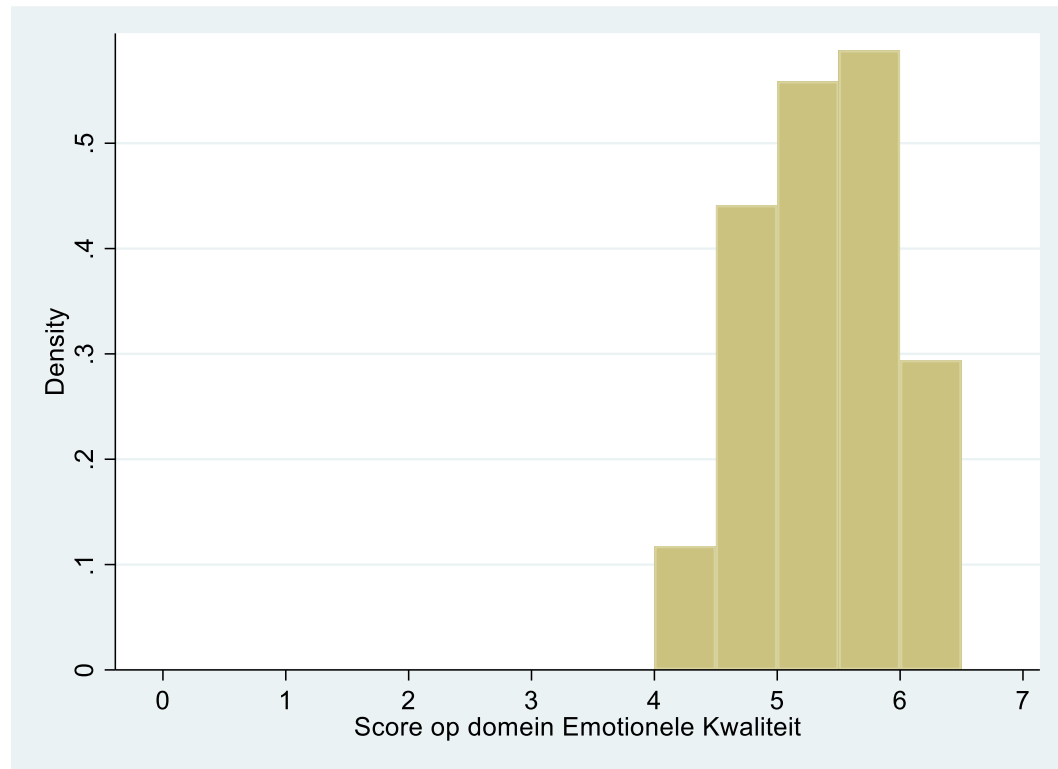

2020

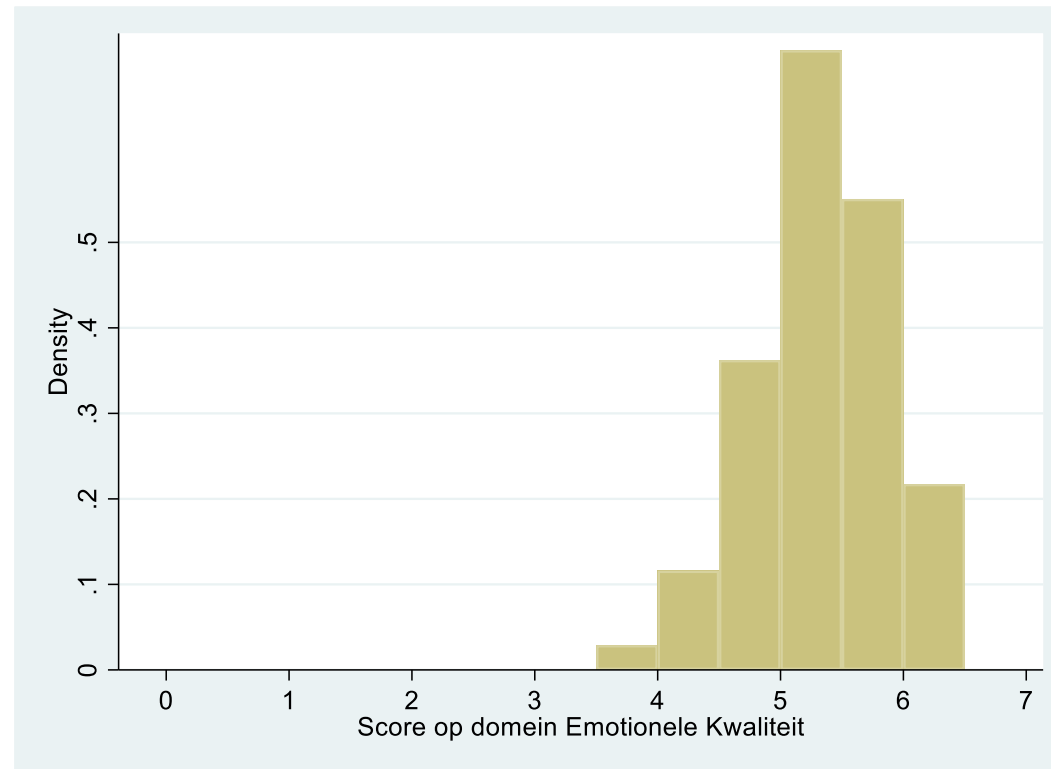

2021/22

Emotionele kwaliteit (CLASS)

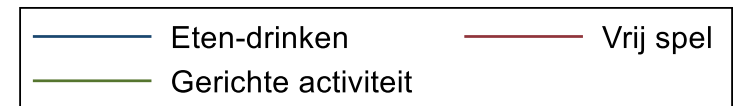
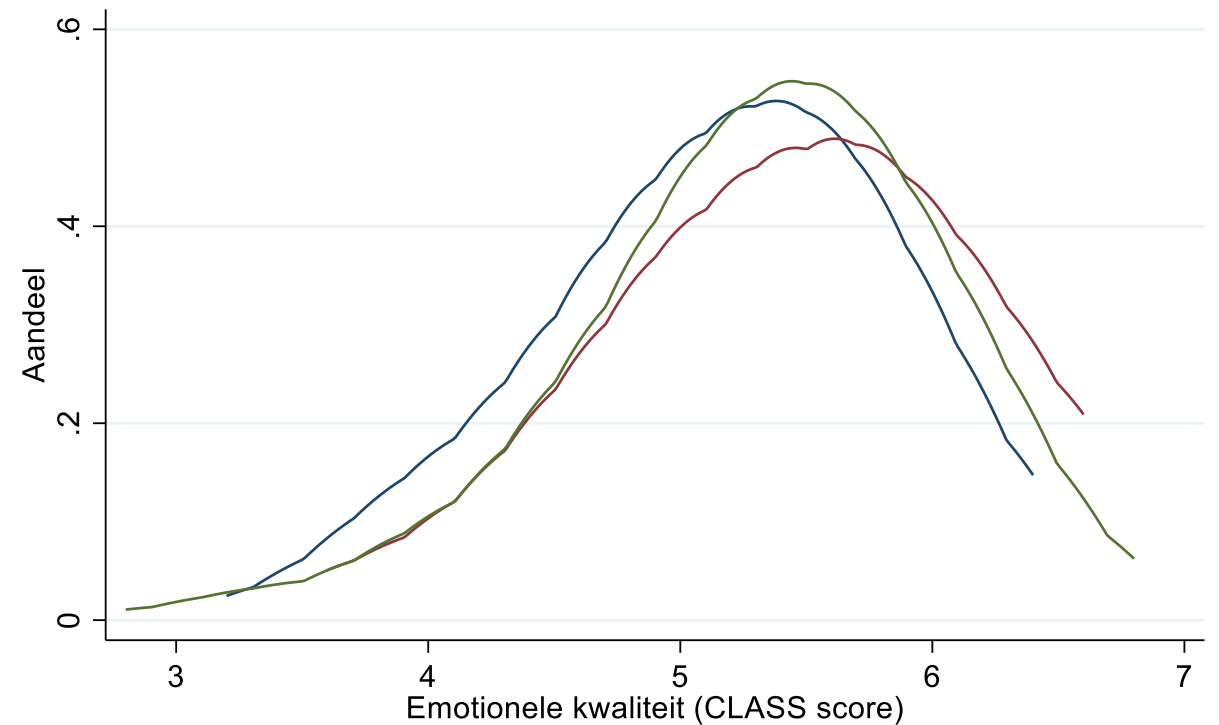
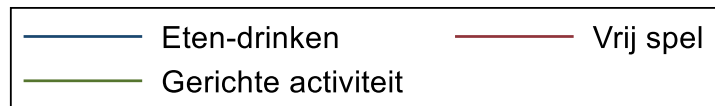
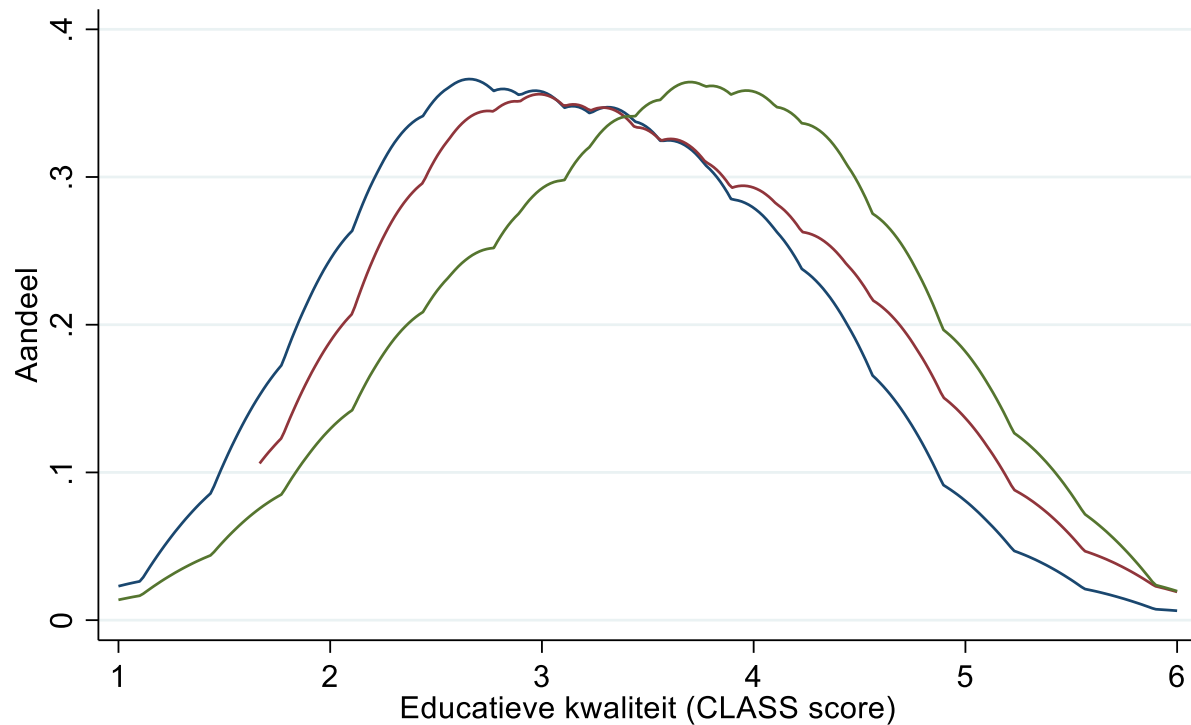

2020

2021/22

Educatieve-emotionele kwaliteit per activiteit

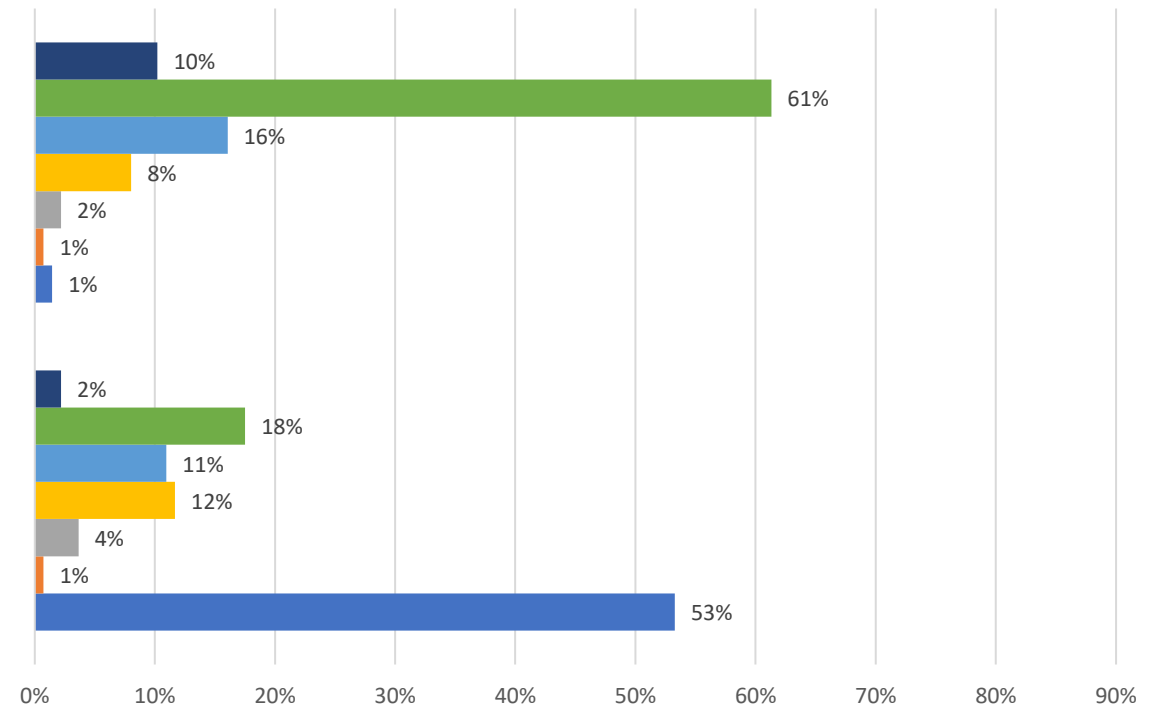

VVE activiteiten (frequentie)

Speciale Educatieve en Taalactiviteiten

Kinderen doen een activiteit of les uit een educatieve (VVE) methode] Speciale educatieve en schoolactiviteiten

Kinderen krijgen speciale educatieve (taal) ondersteuning door een tutor of intern begeleider (bijv. vanuit het VVE-programma)] Speciale educatieve en schoolactiviteiten

■ 2 of meer keer per dag

■ Elke dag

■ 2 tot 4 keer per week

■ Elke week

■ 2 tot 3 keer per maand

■ Minder dan 1 keer per maand

■ Bijna nooit

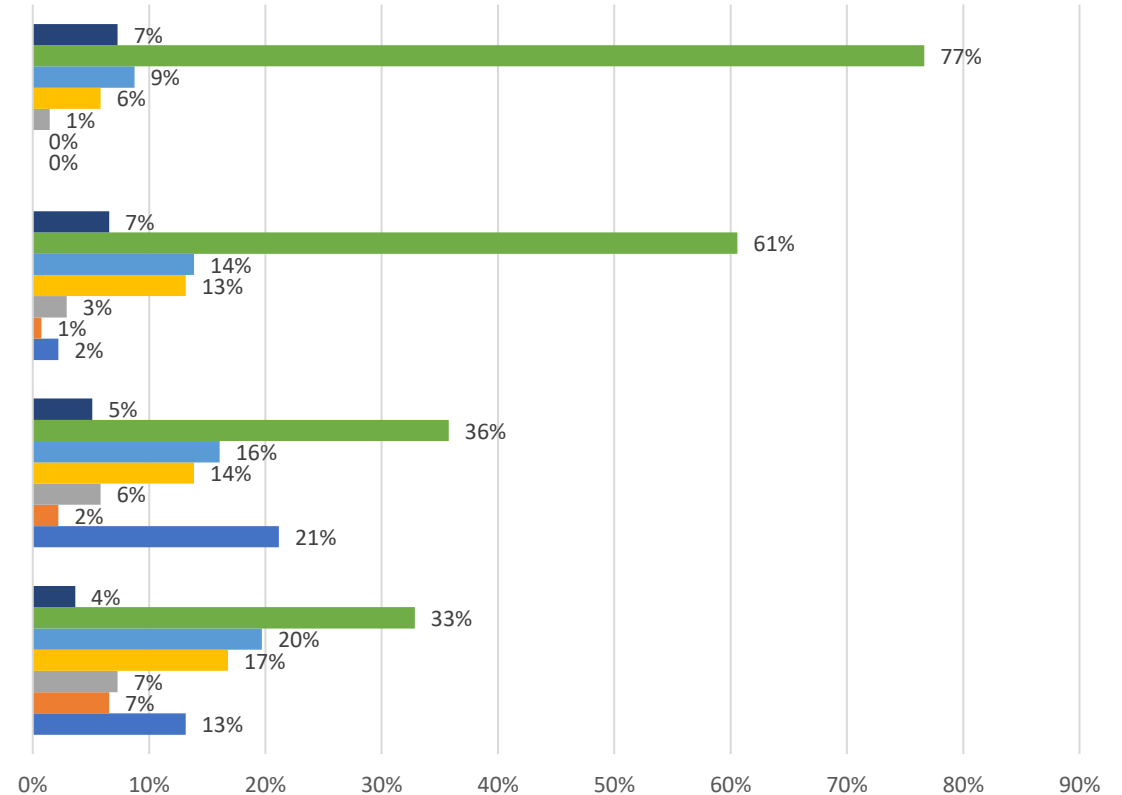
VVE activiteiten (uitvoering)

VVE activiteiten worden in de hele groep aangeboden

VVE activiteiten worden in kleine groepjes aangeboden aan kinderen met én zonder een VVE-indicatie

VVE activiteiten worden in kleine groepjes aangeboden aan alleen kinderen met een VVE-indicatie

VVE activiteiten worden individueel aangeboden aan kinderen met een VVE-indicatie

■ 2 of meer keer per dag

■ Elke dag

■ 2 tot 4 keer per week

■ Elke week

■ 2 tot 3 keer per maand

■ Minder dan 1 keer per maand

■ (Bijna) nooit

EVENING: methode (960 uur – 16 uur p/w)

- De invoering van 16 uur per week ging geleidelijk: veel gemeenten hadden al een aanbod van 16 uur
- Ruim de helft van de groepen had in 2020 al een aanbod van 16 uur voor de wettelijke invoerdatum (controle groep)

→ We kunnen daarmee voor algemene tijdseffecten (bijv. door corona, personeelstekorten) controleren

EVENING: resultaten (960 uur – 16 uur p/w)

Uitbreiding uren aanbod (960 uur ve):

- Positief effect op het aanbod (frequentie) van VVE activiteiten
- Effecten zijn sterker in gemeenten die voor de invoering van 16 uur een lager uren aanbod hadden
- Effecten zijn het sterkst voor speciale activiteiten met een tutor
- Er is sprake van convergentie tussen gemeenten die al 16 uur hadden en gemeenten die pas op de wettelijke invoerdatum 16 uur in hebben gevoerd
- Ook positieve effecten op: motorisch-ruimtelijke activiteiten, muzikale activiteiten en buitenspelen, voorlezen.

EVENING: resultaten (960 uur – 16 uur p/w)

Uitbreiding uren aanbod (960 uur ve):

- Effect op hoe VVE activiteiten worden uitgevoerd: vaker in kleine groepjes met alleen doelgroepkinderen (en met hele groep)
→ Positief effect op proceskwaliteit (mechanisme?)

EVENING: resultaten (960 uur – 16 uur p/w)

Positieve effecten, maar eenvoudige voor/na vergelijking laat weinig verschil zien (belang van econometrisch design!).

Twee tegenovergestelde effecten:

- Positief effect door ruimer urenaanbod
- Negatieve algemene trend. Minder tijd en rust in tijden van grote personeelstekorten?

EVENING: personeelstekorten en werkdruk

- Leidinggevenden: “Wat zijn op deze locatie de belangrijkste knelpunten om de kwaliteit van de opvang te behouden of verder te verbeteren?”
- Significante **toename**:
 - *Moeilijkheden om bij ziekte van medewerkers goede vervanging te vinden*
 - *Te weinig goed gekwalificeerd en ervaren personeel*
 - *Moeilijk te vervullen vacatures*
 - *Wettelijke regels belemmeren kwaliteitsbeleid*
- Significante **afname**:
 - *Teruglopende of sterk wisselende vraag naar opvang*

EVENING: personeelstekorten en werkdruk

Pedagogisch medewerkers over werkbeleving (2020 versus 2021/22):

→ Significante **toename**:

- *Overbelasting*
- *Uitgeput*
- *Ondergewaardeerd*

→ Significante **afname**:

- *Voldoening*
- *Werk goed aankunnen*
- *Nieuwe dingen leren / ontwikkelen*

Ook: minder feedback door middel van systematische observatie of videoanalyse

EVENING: de pedagogisch beleidsmedewerker

EVENING maakt gebruik van de hervorming om het effect van de pedagogisch beleidsmedewerker te schatten

Maatregel 2022 → aanpassing gemeentelijk beleid

→ verandering inzet pbm'er (locatie/groep)

→ effecten op (educatieve en emotionele) proceskwaliteit

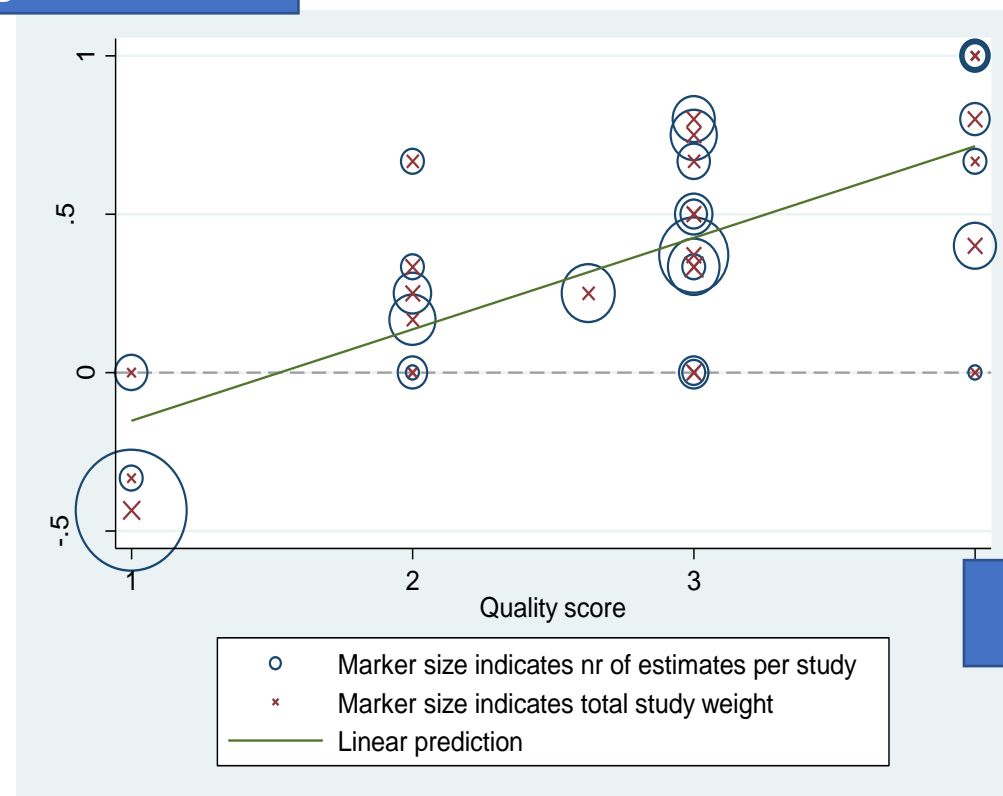
→ effecten op ontwikkeling kinderen

Kwaliteit maakt het verschil!

Effecten op ontwikkeling van universele voorschoolse voorzieningen

30 internationale studies (250 schattingen) – van Huizen & Plantenga (2018)

Hogere kwaliteit

Gunstigere
kinduitkomsten

Kwaliteit gemeten als:
score beroepskracht-kindratio + score
opleidingseisen pm'ers

Hogere kwaliteit vergroot de kans op
een positief effect op ontwikkeling

**Voor Nederland: (nieuwe) resultaten
op basis van pre-COOL laten zien dat
kwaliteit belangrijk is voor
(taal)ontwikkeling
- Leseman & van Huizen (2022)**

Verwacht effect van de urennorm voor pedagogisch beleidsmedewerker

Maatregel: minimaal 10 uur per jaar per doelgroepkind op kindcentrum

- verhoogt het opleidingsniveau van beroepskrachten op de groep
- draagt bij aan in-service training (coaching) en professionele ontwikkeling

Internationaal onderzoek: over het algemeen (zwakke) positieve relatie tussen opleidingsniveau/ professionele ontwikkeling en proceskwaliteit

Voor Nederland (Slot et al., 2015; pre-COOL)

- (zwakke) positieve relatie tussen opleidingsniveau en emotionele kwaliteit
- sterkere relatie tussen professionele ontwikkeling en emotionele + educatieve kwaliteit

Maar: deze relaties onderschatten of overschatten het *effect* op kwaliteit

- samenhang met andere (niet-geobserveerde) kenmerken?
- de overgekwalificeerde hbo'er (als pm'er)
- hbo'er wordt vaker ingezet waar kwaliteitsverbetering nodig wordt geacht (of wanneer de groep complexer is); kwaliteit is soms lager op groepen waar hbo'er wordt ingezet

EVENING: pedagogisch beleidsmedewerker

Beschrijvende resultaten

Voor de invoering van de nieuwe norm:

- hbo-diploma is de norm voor de pbm'er
- pbm'er wordt gemiddeld ruim 2 uur per week op een groep ingezet, maar er is veel variatie
- pbm'er wordt lang niet altijd op elke groep evenveel ingezet (o.a. meer ingezet waar kwaliteitsverbetering nodig is!)
- inzet van pbm'er is meestal boventallig

... dit najaar voeren we de nameting uit

Nieuwe norm in tijden van personeelstekorten

- in sommige gemeenten wordt de inzet van de pbm'er beperkter
- Eerder: inzet pbm'er / hbo'er vaak boventallig. Nu nog steeds?
- Vaker op de groep, minder beleidsontwikkeling?

Vragen?